

Előfizetési árak:

Helyben
Félévre 8 frt.
Három hónapra 3 ..
Postán küldve:
Félévre 7 frt.
3 hónapra 3 .. 50 kr.

Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiac Veszegház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Öt hasábos petit sorért 5 kr.

Nyitáskor megjelenő közlemény 3 hasábos 15 kr.
Hirdetményeket és előfizetéseket lapunk számára elfogadják: Pest-Budán: Neumann hirdetési irodája, Bécsben: Opetlik A. és Haasenstein et Vogler, Brauner I. G., Berlinben: Goldberger, Párisban: Havas ügyvédsége.

Bélyegdíj:

minden bejelentésért külön 30 kr.

Előfizetési helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

A „Debreczen” magántávirata:

(Feladott október 11-én d. u. 12 óra 50 percz; érkezett 1 óra 35 perczkor.)

Uj belügyéről főbb körökben Somsichot emlegetik. Ideiglenes intendáns: Ráday. Intendánsjelöltek: Tóth Vilmos, Várady Gábor.

A közös hadügyminister mint arithmetikus és államgazdász.

Mindig szomorító látvány az, midőn egy még a gazdálkodás ágaiban tapasztalatlan ifju cseppen valamely birtokba isten jóvoltából, hogy abban gazdálkodják, s ez derűre-borúra intézkedik anélkül, hogy a tapasztaltak tanácsait egyben-másban kikérné, és a szerint törekednék eljárni az előtte még ismeretlen ösvényen; vagy midőn valaki avatlan kezére bizza vagyonának kezelését s egy szép reggel arra a keserű valóra ébred fel, hogy amaz avatlan kezek oly labirinthba csalogatták, melyből alig akad ariadnefonal, mely kivezesse.

Nemkevésbé szomorító látvány, midőn a szorgalmas férj éjét és napot egybeolvastatja, hogy családí kötelességét megtegye és a családi tűzhely köréből az elégtelenség hidráját a szükségét tovakergesse és mégis a számítani, gazdálkodni nem tudó feleség a fáradságos keresetet könnyelműen szórja a haszontalan kiadások Danaid-hordójába.

Hol ily szomorú dolgokat észleltünk kicsinyben, egyszemélyes: mennyivel inkább elszorul szívünk, midőn azt tapasztaljuk, hogy oly egyének állítanak a nemzeti közvagyon élére, kik annak nemcsak hogy gyarapítására, de megtartására sem képesek s költenek világba, anélkül, hogy a „két-szer kettő“-t csak némileg is figyelembe vennék. Nevetjük mi azt a jámbort, ki oly együgyűséget állít, hogy egy hadügyérnek nem szükséges a nemzetgazdász tudása.

Dehogyan nem! Aki így beszél, az jó messze elhajtja a sulykot! . . .

Ime eleyen példa Kuhn hadügyér ur, ki alapján lehet igen jó, áldott férj s szeretetreméltó, mint a harapás-kenyér, de hogy azt nem is sejti: mi fán terem az okszerű állam- és nemzetgazdász, azt bizonyítja, nemcsak azzal, hogy a mult évben is, — dacára a békelábnak, — tulnyújtózkodott néhány millióval a költségvetés takaróján, hanem ama naponkint tapasztalható ezred-utaztatások által, mely iszonyú költséget emészt fel anélkül, hogy hasznos eredményezne. Így aztán nem csoda, ha a budget-ből sehogy sem akar kitelni a léhnung. . . .

A „Honvéd” közelebbi számában igen életlenül le van írva ama „wirtschaftolás,” melyet Kuhn generalis ur, mint a hadügyek omnipotense teszen hében-hóban.

A Babenberg-czred Pesten van államason, míg a törzs Galiciában fekszik.

Négy száz „beurlaubter” kocsikázott a napokban hazájába, és ugyanannyi ujonezczal tétnek kéjutazást nemsokára Galiciából fényes Buda-Pestre.

Az összes ezred létszáma Pesten csak 1200 ember, és így, ha még 400 emberért váltott volna

utjegyet a hadügyér ur, az egész regimentet „czakk und pack” haza szállíthatta volna; mig így, a gólya elérkezével ismét 800 ember utazik Galiciába és vissza; s minden ily szállítás ezerekbe kerül.

Eltételezve attól, hogy ha a hadügyér ur — ki arról úgy sem tehet, ha az állam- és nemzetgazdászati tudományokba nem esett nyakig, — ily czéltalan, sőt czélelles ezredvándoroltatások által milliókat dob sárba, csak azt hozzuk fel, hogy az ezredeknek egyik országból a másikba vándoroltatása amellett, hogy hátborsóztató költséget veszen igénybe, azonkívül a nemzetek jogival jó homlokegyenest összeütközésbe; mert az ezredeknek hazaszállítása törvényesen el lön határozva s csak a végrehajtó közegek hanyagságán vagy rosszakaratán mult, hogy e határozat csak irott malaszt maradt, melyet a reactio teremtményei és vazaljai még mindig késnek foganatosítani.

Vagy talán egy újabb 48-tól remeg a reactio?

Nagyon elkésett fogalommal bír, ha azt hiszi, hogy itt forradalom üthetne ki?

Oh eféle eszeágában sincs a nemzetnek, mely a béke fegyverével akarja célját elérni.

Hiszen mi sem lett volna könnyebb, mint kitűzni a vörös zászlót akkor, midőn a mesebeli kétfejű madár tört szárnyaival a kétségbeesés elkeseredett harcát oly sikertelenül vitta az északnyugati sas ellenében, s széles e Magyarhonban annyi katona sem volt, amennyivel egy csárdában garázdálkodó néhány suhanczot szét lehetett volna ugrasztani. . . .

És mit tett Magyarhon népe? Várta összedugott kézzel az eredményt. Megjósolhatta az osztrák hadsereg mostoha viszonyaiból a hiob-postának mihamarább beérkezését; — és?

És várta — mondom — összedugott kézzel, hogy más kaparja ki a gesztenyét körmeivel.

Ott vívták Pozsonynál, a létfentartás ösztönözte elkeseredett csatát; — és?

És a nemzet lábát sem billentette.

Mert megtanulta a gyászos multban, hogy nem a fegyveres felkelés, hanem ellenkezőleg a fegyvertelen béke az, mely a boldogulás üdvét előbb vagy utóbb meghozza; mert tűrni és szenvedni megtanult; már pedig a bibliában is fel van jegyezve, hogy: „Tűrőké, szenvedőké a mennyek országa!”

Egy nemzet életében évtizedek csak futó perczek, s e nemzet, mely évszázadokon át tűrni szenvedni megtanult, erős a reményben és várakozásban s hiszi, hogy erélyének diadalát előbb-utóbb aratni fogja.

Nincs tehát semmi szükség a katonákat idegen országba hurcolni; mert semmi józan és alapos oka nincs az árnyékától is felő reakciónak a rettegésre.

Annál fogva, ha a közös hadügyér, akár azért, mert az arithmetika nem kenyer s az államgazdász nagyfontosságú tudománya nem „leibspeise”-ja, akár azért, mivel a reakciónak akar terdet-fejet hajtani, nem gondoskodik egész erélyel afelől, hogy fiaink, a külföldön visszatartott magyar ezred katonái Magyarhonba végleg visszaszállíttassanak: kötelessége lenne az illető magyar felelős ministeriumnak egész erélylyel fellépni e huzás-halasztás ellen, mely amellett, hogy rend-

kívül sok költséget emészt meg, csak elkeseredést szül s iszonyu mérvben járul a közösügyes állam deficitjének szaporításához. —

A reactio bérenczei.

A reactio bérenczei e sötét oduban lakó mérges viperák, csak hogy nyomorult életüket gédelgethessék, nem irtóznak semmitől mi szent és drága.

A hazafias érzület, s a vértanuk iránti kegyelet szerintök nevetségés demonstratio, melynek egyéb eredménye nincs, mint az, hogy másoknál rossz érzést és régi sebeket szakgat föl.

A „Neue fr. Presse” okt. 9-iki számában a reactionnak egyik pesti bérencze megemlékezően az aradi vértanuk emlékeztére Pesten tartott kegyeletes ünnepélyről, azt mondja az ott meg nem jelent deákpárti hazaboldogító felől, hogy ők helyesen fogták föl az ország viszonyait, hogy e napot föl nem használták régi sebek föltépésére, s nem mulasztotta el, hogy a nem es kibékülésnek e jelét dicsegetlenül hagyja.

A baloldaliak — folytatja — fölhasználják e gyásznapot, a sebek kiujítására, s gyűlölet gerjesztésére saját kormányra, Bécs, Ausztria és a németek ellen.

E szerint, a reactio bérében álló levelező szerint, tehát, midőn a kegyeletes szívű hazafi, vértanuságban kimult hőseiért a kegyelet adóját leróni akarja — gyűlöletre izgat.

No ez aztán gyönyörű fölfogás!

Fojtsuk el szívünk érzelmét, oltsuk ki benne a hála és kegyelet legkisebb szikráját, s huzódjunk vissza a kegyeletes ünnepélyről mint a jó deákpártiak tették, s akkor — a „N. fr. Presse” levelezője szerint — hü, hazafias érzületünköt a méltánylást nem is lehet megtagadni.

Alkalmat vesz magánaak a levelező kérdést tenni, miért nem emelkedik föl a részvétnék egy szava amaz ötödféle ezer román és szász mellett, kiket a magyar hadi törvényszékek (?) kivégeztettek a nemesség parancsára, borzasztó kínzással; kik közül sokan csak miután minden tagjuk összeroncoltatott, lövettek föbe, vagy akasztattak föl, kik közül 200-an nők, s 100-an gyermekek is voltak, kiknek egyéb hibájuk nem volt mint az, hogy hazájuk nyelvét beszélték, s annak színeit viselték?!

Ily botrányos hazugságokkal akarja a „N. fr. Pr.” pesti levelezője a nemzetiségeket egymás ellen bujtotgatni!

Csak hogy a nemzetiségeknek elég alkalmuk volt 21 éven át oly szomorú tapasztalásokat tenni, melyek elegendők arra, hogy az ily sötétből sivitó vészmadarak kiáltásaira ne hallgassanak; alkalmuk volt ama meggyőződésre jutni, hogy a Magyar korona területén élő különböző nemzetiségek csak akkor virulhatnak föl, s csak úgy környezheti jólét és megelégedés házi tűzlelyeiket, ha a multakra kölcsönösen fátyolt vetve testvériesen nyújtanak kezét egymásnak.

Akkor aztán torkuk szakadtából sivíthatnak a reakciónak vészmadarai! . . .

Ujdonságok.

** Főiskolánk tanárcara az egy évi önkéntesek kedvéért mindent elkövetett a tanórák beosztásánál, úgy hogy — mi eddig szokatlan volt — 12 és 1 óra között is tartatnak előadások reggel pedig 7/4, 7-re kezdettek az órák, mégis kikerülhetlen volt, hogy a gymnasiumi, illetőleg az I és II-od éves bölcsész-önkéntesek órái össze ne essenek a katonai gyakorlatokkal. Reméljük azért, hogy a katonai hatóság intézkedni fog, miszerint ezen tanulók se legyenek kénytelenek iskolai pályájukat a katonáskodásért félbeszakítani!

Főiskolánk elemi osztályába annyi tanulót visznek, hogy már nem elegendők a tantermek, a többi iskolai helyiségek is szűkek már. Gyors és erélyes intézkedésre van szükség, hogy e kellemes bajon segítve legyen!

* Kórházunk szemle alá vételére Szlávi államtitkár egy miniszteri tanácsost küldött le városunkba.

* **A tegnapi költőtanácsosok előadásánál** egy másféle spectaculum kínálkozott az összegyűlt nézősereg számára. Ugyanis egy részeg suhancz szeméttel egy előtte álló csinos menyecskére s nem fékezhetette meg felingerült vágyát, átöleli s egy természetes csókot czuppant a pozsgás némbor piros orcájára. E nem várt támadás méltó indignatióba jött a megrabolt menyecske s kapja magát, úgy vágja képen a síhedert csakugy csattant. Erre ez dühbe jön, átkarolja a merész amazont s elkezdődik a dulakodás. Az így kifejtett viadalmak közönsége akadt, mely folytonosan nőtt mint a hógörgeteg, annyira, hogy többen nézték az itt alant előadott látványosságot, mint a magasban sétáló költő tánczos mutatványait. Az egészben az a legszebb, hogy a nő lett a győztes, miután a jámbor fickó belátta üdvösségét azon példabeszédnek, mely így hangzik: szégyen a futás, dehasznos — neki iramodik s a körülállók gunyhahatája között lelépett a cselekvés színpadáról.

— **Házi tolvaj.** Cs. L. -nak leánya szombaton ellopott atyjától 1400 forintot, s ezzel megszökött; tegnap azonban, távirati tudósítás szerint, Nyiregyházán elfogattott.

— **Domokos Kálmán** polgártársunk a mértan és műtan rendes tanárává nevezetett ki a helybeli gazdasági tanintézetnél.

** **A miniszterelnök** családjával együtt tegnap a déli vonattal utazott városunkon keresztül. Kuriozumképen megemlítjük, hogy a miniszterné kalácsot vásárolt az ismert „Kis Tamástól,” s az egész család jóízűen látzott falatozni a debreczeni kalácsból.

— **Zengei Jánosné nő-növeldejében** a tánczantánás. Holländer József tánczantánító vezetése mellett, folyó hó 14-én kezdődik; annál fogva a bejelentések addig elfogadtatnak.

— **Mahmud dervisről** a Nagy-Mihályon rajta történt kellemetlenségek folytán sajnálattal jegeztük meg, hogy nem kellemes fogadtatásban részesült. Azonban ezen, a vendégjog kegyeletességéből kifolyó megjegyzésünk, fájdalom, nem talált, a mennyiben ő dervissége nálunk is zsarolásokat követett el; minek folytán mai napon városunkból hivatalból kimenesztetett.

— **Ertesítés.** A debreczeni ref. főiskolában fenálló polgári iskolában, jelen körülményeknél fogva a beiratások folyó hó 15-ig tartanak. Beiratni kívánók alolirt főiskolai igazgató tanárnál jelentkezzenek. Kelt Debreczenben 1869 okt. 10. Imre Sándor, főisk. igazg. tanár.

— **Kerti bor** öreg csebre nálunk 6—7 ftjával kél, s így is elég kapos, mivel általában rozsz termés volt. Leginkább a fedetlen szőlővesszők adtak meglehetősen termést; úgy, hogy többen elhatározták, nem fedetni el a vesszőket, csak a tökéket.

— **A debreczeni ügyvédegylet** II-dik osztálya folyó hó 9-én tartott ülésében, a bírói felelősség, nyugdíjazás s némely büntügyi kérdések feletti vélemények tárgyalattak, melyek közül a bírói felelősségi és büntügyi kérdésben a vélemény tetemes változtatásokkal, a nyugdíjazási pedig némi módosítással elfogadtattott, s mindegyik a közgyűlés elé terjesztetni rendeltetett.

Színházi szemle.

(*) Szombaton, okt. 9-én adatott először: „Delila” dráma 3 felvonásban, írta Feuille Octave, fordította...

T Á R C Z A.

Szivek küzdelmei.

(Beszély.)
(Folytatás.)
IV.

Ép e tündöklésében közben zavarta meg az ezredes, francia négyesre kérésén fel.

— Kösönöm ezredes ur, — szólt Emma gyöngéd főhajással de bármily örömem telnek is e tánczban, felhívásának eleget nem tehetek. . . Égető fejfájdalommal. . . Azonban — tevé mosolylyal utána — ha szives lesz a csemege-terembe kísérem, nyujtsa karját. . . Üdülésre van szükségem.

Az ezredes készséggel hódolt Emma akaratának s karját nyujtva, a tánczteremből távoztak.

Ernő észre vette ezt, s mivel tánczra ezuttal foglalkozva nem volt, a termet ő is odahagyva a csemegeterem felé tartott.

Emma egy kereveten ült lovagjával s beszélgetés közben nem vették észre az ajtónál megálló s hirtelen visszavonuló Ernőt. Már éppen távozóban volt, midőn az ezredes, elragadtatásában hangosabban folytató a párbeszédet.

— Tehát végre mégis siker koronázta kitartó szerelmemet s én birni fogom a föld legszebb leányát! . . Nemde kedves Emma, kegyed viszonzozza e szerelmet, mely kizárólag kegyedért lobog?

Emma óvatosan s oly lassan válaszolt e kérdésre, hogy Ernő mitsem hallhatott, azonban egy hangos, katonás csókot hallott elcsattanni, mely a legnagyobb bizonytalanságot keltte fel benne arra nézve, vajon kéz- vagy ajk-csók volt-e az, mi füleiben oly erős visszhangot adott.

Lángolt arccal s kábult ugygyal tért a társaságba vissza.

— Tehát hűtlen lett hozzám e hölgy, kiről még nemrég azt hittem, hogy lángszenvédelmét csak a sirszünteti meg. De ne legyen bődög vele a szürkefejtű

totta Csepregi. A színház meglehetősen megtelt ez estén és a szép számu közönség valóban érdeklél nézte végig a repertoíroknak e nem megvetendő újdonságát. Bár eddarab mű-egészetnek képez, demégis bir oly vonzerőt gyakorolni, mely által még sokáig szivesen látott vendége lehet színpadunknak, és e vonzerő: a színihatás. Feuille „Delila”-jában a romanticismusnak mutatá be hódolatát. Érdekesít ő mesét, frappans jelenetkezést, meglepő fordulatokat kevert ő itt egybe, mitsem törődve azzal, vajon kidomborulnak-e azok a jellemek, melyek e münél hivatva volnának a drámai elem lüktetését éreztetni és ne „csak” láttatni. Maga az esemény nagyon is egyszerű. Roswein (Temesvári) zeneköltő szereti Mártát (Balázs Ilka) Sertorius agg zenetanár (Zöldi) leányát s viszontszeretettetik. El is akarja nőül venni az ártatlan fiatal gyermeket, azonban barátja, illetőleg Mecaenása Carnioli lovag (Együd) közbeveti magát, s mindazon lebeszélés nélkül akarja szándokáról, miután azt véli, hogy a házasságot megfogja ölni költői tehetségét, mely a zeneszerzés terén első dalművében a „Granada ostromában” máris oly nagyszerűen culminált össze-hozza tehát Leonora hercegnővel, (Szakál Rózsa) és a kaczerő élvágyó hölgynek megtetszik a szép ifju, s há-lójába is keríti az; a mézes hetek azonban csakhamar elmulnak, a hercegnő új viszonyt kezd egy tenoristával, mit a szerelmes zeneszerző nem hisz el Carnioli lóvagnak, a ki külhoni utazásából megtérvén, meggyő-ződött, hogy kegyenceze előtt örvény látong, s ez örvényt e nőalakba bujt veszedelmes daemon nyitá fel. Meg-akarja tehát menteni őt, s hogy távozásra bírja, tudtára adja, hogy Mártá első szerelme tárgya beteg, s csak úgy lehet életéhez remény, ha karjai közé siet. Az ifju megdöbben, de mégis győzött az ördög, mely maradásra kényszerítette. Most jó a nem várt fordulat. A hercegnő levelet ír, melyben Andrénak a zeneszerzőnek érte-sére adja, mikép inkább lemond szerelméről, mintsem ő maradjon majd a faképnél. Csak most hullt le szeméről a hályog, csak most láthatá azt az irtózatosságot, melybe őt ez asszony sülyeszté. Első gondolata is a bosszu vala. Kitudakolá a hercegnő komornájától, hogy hova tűnt urnője, s melyik uton halad új kedvesével a kéjencz asszony? A jelzett helyre sietett, hol épen egy bérkocsi robog. Örült dühvel tépi fel a megállított kocsiját, de mily iszonyu volt a meglepetés, midőn, az édelgő pár helyett az öreg Sertorius megroncsolt alakja tűnt elő, ki kedves halottját Mártát, André első szerelme tárgyát vitte haza, hogy az anyai sir ismeretes hantjai alatt aludhassa át a sir gyászos éjelét. Még alig ocsudhatott fel, a leverő pillanat nyúgi alól, midőn a távolban levő tó vizén, világított gondola jelen meg, melyben férfi s nőalak volt látható; s ez utóbbiban Leonóra ismerte a megtört szívű szerencsétlen ifju. Eddig tart e történet, melynek két főalakja van: Roswein André, és Leonora hercegnő. Szerző mind a két-től megtagadja nemük díszét, amattól a férfiaságot, s ez utóbbtól a nőiességet. Így kiforgatott teremtmények, nem lehetnek drámai hősök, csupán eszközök. Eszközei az író szeszélyének, eszközei az esetlegességnek. Andrénak a függöny utolsó kesteig merő siránkozásból áll minden szereplése; úgy annyira, hogy szerző maga is megsokalja érzékenységét, és ki is fakad midőn Leonora által tolmácsoltatja azt, mondván, — „nem szeretem a sirő férfiakat!”

És e mondás által szerző tört adott az ítézet kezébe, mert míg Leonorától undorral fordul el, addig az

Márs. . . Megkísérlem, vajon oly jól forgatja-e kardját férfiak ellenében, mint nyelvét a hölgyek körül. . .

A füzértáncz következett.

A ház urnője rendezőül Ernőt kérte fel, ki kénytelen — kelletlen elfogadá e megbízást, mert visszatasítani azt lovatlanúság leendett.

Ernő melle csakhamar telve volt jelvényekkel, melyeket mosolygó hölgyek tüzték fel ruhájára.

Az ezredes ki épen mellette állott, nyájasan veregeté meg Ernő vállát.

— Ön uram, felette szerencsés. Valóban egy uj-kori Adonist fedeztem önben fel, ki: jött látott, és győ-zött — a szivekért.

Ernő kiszámított gunyt vélt rejteni e szavakban s hasonlókkl akart fizetni.

— Megengedjen uram őszinteségemért, de valahányszor önt szemlélem, mindannyiszor az elkésett utas jut eszembe, ki előtt az előbb érkezett, a jó falatot elfogyasztván, már csak a maradékkal kell beérnie.

Az ezredes elhalványult s szemöldeit összevoná.

— Hogy érti ezt uram? — Én a talánynak nem vagyok barátja. Fejtse meg nekem, kérem beszéde értelmét.

Ernő örült, hogy szemei találtak.

— Emma kisasszony, — ki a rejtvények ügyes megfejtője, kétségkívül megoldja a talányt, melyre ön oly kíváncsinak látszik. Emlitse fel ön előtt a csemegeteremben történt színpadi dialogot, mert ez a kulcs, mely a rejtély nyitjára vezet. . .

— Elég, uram! Ön ildomtalanúságot követett el, midőn mások gyöngéd titkát kileste. . .

— Mely elégtételre vár? — vágott közbe gunyosan Ernő.

— Ugy van uram, — és én úgy hiszem szives le-end azt nekem szolgáltatni.

— Készséggel! Mikor és hol?

— Holnap segédeim, önéivel meghatározzák az időt, helyet, és fegyvert.

— Így tehát tisztában vagyunk. A viszontlátásra ezredes ur! S ezzel hátat fordítva, egy épen siető hölgy-nek nyujtá kezét s a legvidámabb arccal lejtett tova.

ifjut együgyűsége miatt kikaczgja. A drámai hős legyen jellemzilárd, bármily irányban; működése őszhangzatos a hivatással, melylyel felruházott; de báb soha, mit a helyzetek és körülmények hoznak mozgásba, viaszka-lak se, melyet az író tetszése szerint lágyíthat, vagy idomíthat.

Nem nyujtuk hosszúra észrevételeinket, mert te-rünk kevés arra, hogy bőven fejtegezzük e dráma egya-motivumait. Mellözve tehát pár szóval érintett hiányát, csak azt jegyezzük meg, hogy Feuillete gyakorlott ke-zével ügyesen vitte a deszkákra e történetet, s hogy e darab színi hatásánál fogva még sokáig fenntarthatja magát repertoírunkban. Az előadás összességében ment. Temesvári játékán élénken jelentkezett a tanulmány-zás. Csak arra kérjük, hogy midőn szaval, ne igyekez-zék fejmozgatásaival is erőt adni hangsúlyozásának; e gyakori böltingtatás, nem jó őszhangzatba könnyed tag-hordozásaival, melyek különben az elegancia és izlés is-kolájából szép bizonyítványt nyujtanak részére a meg-jelenésnél. Zöldi Szakál Rózsa kitiünően játszottak. Fgyüdnek Carnioli lovag nem szerepköre.

(*) Vasárnap, okt. 10-én adatott A Boisy boszorkány operette 3 felvonásban, írta Koszta Károly, zené-jét Zaitz Jenő; fordította Latabár Endre. Ez alkalommal ismét Dalnokai Konti Fáni vendég szerepelt. Midőn e kedves énekesnő hangjában gyönyörködünk, nem foj-hatunk vissza magunkban egy elszomorító gondolatot, hogy t. i. az az élv, melyet fellépése állal juttat szá-munkra, csak ideiglenes, miután nem bilincselhetjük le őt közibünk, szerződése levén Folinussal. De mégis vi-gasztal a remény, ha jelenben nem is, de közel az idő, melyben „miénk”-nek nevezhetjük őt. . . Az előadás ál-talában sikerült, csupán azt nem foghatjuk meg, a her-cegnőnek hogyan lehet olyan kedvencz apródja mint Favorit személyesítője? Mi nem találunk benne semmi aszeretreméltóságot. Zsufolt ház.

Fővárosi értesítő.

P e s t, okt. 10-én.

— Ma nyugszik minden; szünetel politika és közügy, még az autonómikus gyűlés tagjai sem folytá-ják istenfélő működésüket — sőt Gelléri Szabó János is megszakasztá egy napra kozváltói munkálkodását.

Az autonómikus kongresszus egyik gyűlésének rövid vázlatát adtam önöknek, a többiek egy cseppet sem kü-lönböznek az említettől. Mindegyikben ott lelhető a bi-boröv s ékszeres nyakláncz, mely felülkerekedik a pol-gári követeléseknek. Az eddig tárgyalt javaslati pontok vagy a papoknak kedvező eredeti szerkezet szerint, vagy még ezen is tultevő módosítások szerint állapít-tattak meg s ha mindezek után is üdvös, szabadlevő intézkedéseket várunk a kongresszustól — körülbelül úgy járunk vele, mint a belügyministeri tevékenység-ről táplált reményeinkkel.

Nem hívem, hogy még városi tanácsunkat is less alkalmam megdicsérni, valamely ügyben kifejtett erélyeért. S bár a következő sorok sem tartalmaznak dicsőenket erélyére, fel kell jegyeznem azon páratlan esetet, melyben a pestvárosi hatóság sürget egy ügyet, valamely más hatóságnál, a belügyministeriumnál.

A „szolgáló-rendszabályok” azok, melyeknek ja-vaslata már hónapokkal ezelőtt küldetett meg jóváha-

Emma észre vette e párbeszédet. Az ezredes el-halványult arca s Ernő daczos, gunyos modora sejt-teté vele, hogy köztök valaminek kelle történni, s ez felette nyugtalanítá. — Kitérő zivatar és vész előjelét vélte ez arczokon felfedezni.

A vendégek eloszlottak, a csillárok kioltattak, de Emma szeméire nem jött álom. Rémképek üldözték őt, melyektől nem tudott szabadulni.

V.

Harmad nappal Fenyvesyéknek előbb leirt eszé-lye után.

Ernőt ágyában fekvő betegem találjuk. Homloka fehér kendővel van átkötve.

A párbaj Ernő és az ezredes közt valóban meg-történt. Mindkettő sebet kapott; az ezredes vállán egy mély vágást, Ernő pedig homlokán egy karczolatást, mely azonban szintén seblázat vont maga után, s orvosi ren-delethől 3—4 napig ágyat kelle őriznie.

Epen alszik.

Az égető láz majd biborszinnel vonja be arczát, majd elhalványul az, homlokán veríték gyöngyözik, mit finom battiszt kendővel gyöngéden törölget le kö-ronkint.

E résztvevő hölgy Emma, ki a bajt megtudván, azonnal megfeledezve mindenről, sieté szíve ifját föl-keregni.

Csaknem kétségbe volt esve, midőn a párbaj híre hozzá eljutott; azonban Ernő inasa által értesült, hogy a baj nem veszelYES, s Ernőnek csak némi sebláza van, s e miatt kelle ágyban maradnia.

Emma csaknem vigasztalhatlan volt, s szemrehá-nyást tón magának, hogy ő volt az oka Ernő élete ve-szélyeztetésének.

Most ráhajolt az ifjura, s gyöngéd csókot nyomott forró ajkaira.

Ernő a hölgy meleg leheletétől ébredezni kezdé, s szemei révedezve jártak körül a szobában, melynek ablak függönyei le levén bocsátva némi homály terjedt el abban. Egyszerre a hölgyre veté szemét, ki a szen-vedő férfi kezét megragadva csókolgatta s görcsös zokogásban tört ki. (Folyt. köv.)

Debrece
76-130. márc

gyás végett a ministeriumnak.*) Ott hevernek azok most is valamely elfelejtett zugban, hol nem éri őket sem a minister, sem alatta álló hivatalnokainak tekintete. Pedig ez is egyike a legsürgösebb ügyeknek. Hallgassuk meg csak a pesti gazdasszony (?) panaszeit s ott találjuk első sorban a szolgáló-ügyet. — Részünkről ugyan s különösen Pesten midenekelött, ez ügy elintézésére a prostituáltak szigorú ellenőrzését tartjuk szükségesnek, de hozzá szokván már remélt reformjaink lassu bekövetkezéhez, egyelőre tanácsunk felterjesztett rendszabályaitól is várak közpörszerű eredményt. — Pedig a kormányknak mindenek előtt is a nők megnyerésére kell törekednie, tudhatja, hogy civilisált államokban a tettek rugója a nő!

Ma délután ismét néppgyűlésünk lesz, mely a már minap tárgyalt kérdésekben fog véghatározatot hozni. — Rongye elutazott, ittletének eredménye a „reform-egylet“ mely igen szép virágzásnak örvend. Tevékenysége nem éppen a vallásos szabadelvűség irányában, hanem egyébként is örvendetesen fejlődik ki. Ilyen például a helyiségében tartott felolvasás a „szabad kömvesség“-ről, a jó hírnevű Lewis tr.-tól stb.

Tegnap d. u. 3 órákor hunyt el Radnóthfáy Sámuel a nemzeti színház intendánsa. Nem itt s nem most van helyén működését bíráló alá venni, de inkább említést teszünk a könyvekről, melyeket a színház számos tagja szentel az elhunyt emberbarát emlékének. A színházról fekete zászló leng, hirdelve a gyászt. Temetése holnap lesz, mely napon nem lesz előadás. Egyelőre Rháday gr. fogja helyettesíteni. Utódjára nézve két pártba szakadt az itészek és műkedvelők táborra. Podmaniczky vagy Frankenburg; de erről jövőre... A király meghalt ugyan, de még nincs eltemetve. — Öfelsége Budáról okt. 24-én utazik keletre; Várnánál Tegethof admirál várja az uralkodót 3 badi hajóval. Konstantinápolyban 5 napig fog időzni. Azátán utazik Egyiptomba; a Suezcsatorna megnyitása után Athénét látogatja meg, és onnan Triest felé utazik vissza, gr. Andrassy és Taaffe kíséretében lesznek ő felségének. A keleti utazás költsége fél millióra van téve. — Királyné ő felsége szombaton érkezett Gödöllőre.

Irodalom.

* Petőfi válogatott költeményeit egy jó hírből álló fiatal német költő lefordította, s némelyek állítják, hogy sikerülten. E derék ifju neve Lomnitz.
* Az akadémiára 1000 főt tűzött ki Czartoryski László hg. nagylelkűségéből ezen kérdésre: „Adassék elő mindazon érintkezések története, melyekben a magyar és lengyel nemzet politikai s különösen művelődési tekintetben egymásra hatott.“ Határnap: 1872. decz. 31.

Belföld.

* Kolozsvárott egy jövendőmondó ámitgatja a szegény jóhiszemű népet. Szomorú jelenség ez a fevilágosodottság századában, és vajon nem volna-e beleszólása a polgári hatóságoknak ilyen dolgokba is?
* A borsod-miskolci gőzmalom már másodízben részesült első rendő kitüntetésben az alkotmai iparműkiállításban.
* Mult szerdán d. u. 4-5 óra tájban az érmelléki hegyeken beszüreteltek a haragos elemek; hirtelen roppant jégeső keletkezett, mely a szőlőt több helyen megsemmisítette.
* Nagy Becskereken egy bizottság Váradi Mihály alispán elnöklété alatt 80 bérleti előadásra szántársulatot alakított, mely a téli időnyre 8000 fttal biztosított. E társulatnál fog működni ismerőseink közül a Vizvári-pár.
* Oláhfaluban f. hó 7-én Helibi Gál János kir. hétszemélynek lemondása következtében Henter Géza választott képviselőnek.
* Törköly László, a hírhedt Babáj utolsó bajnoka Csóka közelében, midőn egy utszéli árokban dupla puskája mellett, revolverral kezében aludt Vradnics nevű mérnök és társai által elfogatott. Mindent bevallott. Alkalmasint látni fogja főnökét — a másvilágon.
* Fiumei hírek szerint Túrri tábornok oda utaznék egy ott alapítandó gőzhajózási vállalat tárgyában.

A Lajthántulról.

— Bécs, okt. 9. Gróf Wratislav a bécsi bank igazgatótanácsosa felakasztotta magát, nagy veszteségei miatt, melyeket a banknál szenvedett. A kár 700,000 ftra rug. Családja megkísérelte a kiegyenlítést, de későn. A bank 20% befizetéseket fog kívánni.
— Aporosz koronaherceg elutazott Velenzébe, a kíséretében volt egyének rendjeleket kaptak.
— Uexküll báró, orosz követségi tanácsos, bécsi orosz követé van kijelölve.
— Dr. Klauy prágai polgármesterré újból lett elválasztatását elfogadta; a prágai „Politik“ lefoglalattott.

Külföld.

— Spanyolországban, a Madridból terjesztett távirati tudósítások szerint, a kormány folyvást leveri a fölkelő köztársasági csapatokat; azonban mégis kivethető *) Hát a mi tanácsunk nem tesz-e valamit a cselédlügy szervezése körül? S z e r k.

a tudósításokból, hogy a fölkelés uj-uj tért nyer, a mennyiben a győzelmi tudósításokban mindig fordulnak elő újabb tartománynevek, a hol állítólag, a harc vivotott. A mellett a köztársaságiakról híresztelt veszteségek száma, jelesen a csupán Saragossánál szétriasztott fölkelő bandák állítólagos vesztesége — 80 halott, 300 fogoly — hasonlóképp azt mutatja, hogy a köztársasági mozgalmak az egész országban el vannak terjedve, a két Kastilia kvtételével. Ugy hogy a keresett királyraaligha Miksa mexikói császár sorsa nem vár; ha ugyan a királyválasztás előtt a köztársaságiak tulsulyra nem vergődnek; a mi a seregben elharapózott pártállás-foglalások folytán, könnyen megtörténhetik.

— Franciaországban az ellenzék folyvást demonstrál a törvényhozó testületnek az alkotmány ellenére későn lett összehívása miatt, és ezen irányban az ellenzék jelesebb tagjai egymásután adnak ki nyilatkozatokat, melyekben kijelentik, hogy erős intepellációkat fognak tenni az ülés megnyitával. Az ellenzék azonban még sem tudott egységre jutni, a mi a sükert sokáig feltartóztathatja. — Compiegneben az udvartartás körüli intézkedések folyamában vannak; a mi a császár egészségi állapotának javulására mutat. — A császárné Velenczében mulatása igen kedélyes volt; mindamellett, hogy incognito utazott, a bécsi és párisi olasz követek környezetében valának és Humbert és Carignán olasz főherczegek is tisztelegtek nála, s azután elutaztak.

— Angliában a negyedik évnegyedi állambevételék feletti kimutatások kedvező eredményt mutatnak. — A kivándorlások nagy mérvet vettek. Csupán szeptemberben mintegy 17,000 személy költözött ki külföldre. A háboru Uj-Zelandban a felkelőkre nézve nem nagy sükerrel ugyan, de folyvást tart; a gyarmati főnökök az anyaországra nézve barátságos és békés lakosokat is igyekeznek a fölkelésnek megnyerni. — Az egyiptomi alkirály és a sultán közt fölmerült viszály folyvást tart és az alkirály által a nagy hatalmakhoz intézett körirat folytán, a sultán is egy köriratban kifejti alapjogait az alkirály ellenében. — Mexiko kereskedelmi és hajózási szerződést kötött Észak-Németországgal. — Kelet-Indiában a nagy szárazság és éhség miatt számtalan haláleset fordult elő; van oly tartomány, melyben 3 hét alatt 2,000 éhhalálesetet lehetett följegyezni.

Különfélék.

— A Pantini gyilkosság feletti vizsgálatok szigoruan folytattatnak, a rendőrség egy jelentékeny egységben van, kit Traupman büntársának tartanak. Traupman ellen október 6-án újabbán több egyént hallgattak ki; ezek közt vannak, kik a gyilkost Párisban tartózkodása alatt látták; a tanúk közt van egy éji őrs is, ki a gyilkosság elkövetése ejlen szept. 19-20-ika közt — iszonyu jajkiáltásokat hallott; 10¹/₂ órákor — e tanú szerint — a Pantini gyár mellett erős kutyaugatások voltak hallhatók, melyek 11¹/₂ órákor szüntek meg; valószínű, hogy a gyilkosok ezalatt tették meg előkészületeiket. Az éji őrs kevéssel éjfél előtt segélykiáltásokat hallott, a Langloisi mező irányában, melyekről női hangokra lehetett következtetni; előbb félelem hangjainak látszottak a közellevő veszély miatt, utóbb a kétségbeesés jajaivá változtak azok. Az éji őrs nyugtalan volt, nagyon figyelt, és „Mama, Mama!“ jajkiáltások ütődtek fülebe, melyekben gyermekhangokra lehetett ismerni. Azután halálsend következett; csak a kutyák ordítottak, hihetőleg a vérszagra. — Ausztráliában nagyszerű gyémántlepeket fedeztek fel, minek hírével tele vannak a külföldi lapok; a benlakók közt nagy mozgalom keletkezett ez eseményre, mi mellett az aranyláz csak mellékesnek tekinthető. — A Maghed a nevű angol hajó a Moondah folyam torkolatánál tengeri rablók által támadtatott meg; a kapitányt megkötötték, miután előbb a hajóról mindent elraboltak, a mi csak elvihető volt. A kapitánynak azonban sikerült megszökni, — s a hajót újra hatalmába keríteni. A rablók ellen megtorló rendszabályok alkalmazása elhatározott; de eddig még süker nem mutatkozik. — Amerikában nagy hegyomlás történt e nyáron a sziklahegységeken; egy iszonyu hegyomladvány az Avalanche nevű nagy tavat mintegy ketté meteszte, mely tő legmagasabban, 2000 lábnyira fekszik a tenger tükre felett. — Nagyexplosio volt Indiana Indianapolis városában október 2-án, egy gazdasági kiállítás alkalmával. Egy gőzkazán elpattant, s 19 embert megölt, s mintegy 100-at megsebesített. — Midőn Büchler a magyar hitelbank megszökött hivatalnok — ki a Rotschild házra szóló 100,000 frankos hamis váltó mellett a Worm londoni cégnél 20,000 frtot vett fel másik hamis váltóra — a londoni rendőrség által e hó 4-én elfogatott, revolvért ragadt elő, de annak használatában feltartóztatott. Mintegy 70 ezer ft. értékű érték papir találtatott nála. Miután több tanu kihallgatott, a tárgyalás mai napra tüzetett ki. — György porosz herczeg — ki „Phädra“ című szomorujátékával Conrad álnév alatt lépett fel, s nagy tetszést aratott, több kérelem folytán elhatározta színműveit kiadni, melyek száma 14; azon-

kivül „Anti Kristus“ című drámája is kész, a mi még legnagyobb szerűnek mondatik.

Legujabb

— Pest, okt. 10. Szóban van, hogy Gorove minister is ő felsége kíséretében leend, keleti útjában.
— Minden honvédkerületi parancsnok okt. 15-re konferenciára Budára hivatott.
— Bécs, okt. 10. Ő felsége a császár tegnap Ischlbe utazott, hol mintegy 3 napig fog időzni.
— Konstantinápoly, okt. 9. Itt az osztrák császár fogadására nagyszerű előkészületek tétettek, 5-6 napig fog itt időzése tartani. Az osztrák gyarmat nagy örömmel néz ő felsége megérkezése elé.

Bécsi tőzsde, okt. 11. Cs. arany 5-83, ezüst 120-25.

Közzgazdaszat.

E. Debrcz. oct. 11. A heti sertésvásár igen lanyha volt, mint rendszeren vásárutáni heteken szokás, mind sovány, mind hizott sertést keveset hajtottak, kevés vételi kedv mutatkozott, a sovány sertésnél az árak érezhetőleg lejjebb szálltak; a hizott sertés font száma 23-25 krron kelt. A heti elővásárra életet igen keveset szállítottak, az sem volt kapós, az árak nem javultak; leginkább a zab ára tartja magát, köblönként 3 frt. 60 kr. uj csövestengeri lehető mennyiséggel hozattott: szekér száma 50-56 frt. zsák száma 1 frt. 70-80 kr. szemesül köble 4 frt. 40-50 kr. az 6 6 frt. — 6 frt. 10 kr. Kenyeret szinte keveset hoztak, az élet árakhoz mérve drágán keltek, az apró marha drága volt, 1 pár sovány lúd 2 frt — 2 frt. 40-50 kr. 1 pár tyuk 80-90 kr. kappan 1 frt. — 1 frt. 20-40 kr. 4 db. tojás 10 kr. Időjárás: szép, derült, az éjjel fagyott.

A szájl- és lábfejás szarvasmarhák nál.

— Mind hivatalos jelentések, mind magán-tudósítások szerint országszerte uralkodik a járványos szájl- és lábfejás a szarvasmarhák nál, mely kór a szenvedő állatok életére nézve nem veszélyes ugyan, mindazonáltal sok tekintetben nagy kárral jár, amennyiben t. i. számos gazdaságot az igavonó erőtől megfoszt, magát a marhát pedig tetemes anyag, s erővesztés következtében elsilányítja s értékét csökkenti. Ezen nem ritka járványnak gyógykezeltése oly egyszerű s mindenki által eszközölhető, valamint az ellene szükségelt gyógyszerek mindenki előtt oly ismeretesekek, hogy feleslegesnek látszanék e tárgyban még csak egy szót is felhozni; s mégis sajátságos, hogy ezen bajnak elhúzódását, sőt gonosznumu fajulását többnyire a gyógykezelés okozza és pedig magukban jó s e kör gyógyítására szükséges mindenféle szerek ferde s idétlen alkalmazása által. Valamint minden más betegségnek, ugyszintén a szájl- és lábfejásnak észszerű és sikeres orvoslására elengedhetetlenül szükséges, nemcsak magának a kórnak felismerése, hanem a bizonyos kórszaknak megállapítása is; — a kórnak felismerése magában könnyű, a különféle kórszakokra nézve pedig a következőket fogjuk tapasztalni. A szájl nyák-hártyája: 1-ször forró, piros, duzzadt, de egészben sima és ép; vagy 2-szor kisebb nagyobb hólyagocskákkal ellepve; vagy 3-szor sebes, a nyákhártyának kisebb vagy nagyobb darabocskákbani elválása által, — vagy végre 4-szer kirágott, szalonnás, kérges vagy czafatos a fekélyedés következtében; néha pedig fonyadt, laza és rothadó. A szájlur nyákhártyájának e különféle állapota szerint a gyógykezelés is különféle, és pedig Az 1.) alatt leirt állapot heves lobot jelent s a kór ezen időszakában (mint a kór kezdetén) nem kell, de nem is szabad egyebet tenni, mint a lobot leszállítani, a mi legcélszerűbben eszközölhető a friss tiszta viznek folytonos alkalmazása által. E végre szükséges, hogy az illetén beteg marha előtt mindig friss viz álljon, melyben a szegény állat fájdalomtól ösztönözötve, kedve szerint mártogathassa forró gyuladt szájlát. A viznek jótékony hatása jóval fokozódik valami savnak hozzááttele által p. o. 1 lat sósavat vagy fél mészely eczetet véve mintegy 2 itcze vizre. A szájlak e szerekkel való kimosása óvatosan történjék puha rongy vagy szivacs segítségével. A lobos állapotnak 2-3 napig való tartama után a nyákhártyának felhámja itt-ott emelkedvén, hólyagcsákat képez (a u. alatti körkép) melyeknek 24-48 óráig tartó fennállása közben az eddigi gyógybánás folytatandó, kivált ha a hólyagcsák sárgás tiszta, mintegy átlátszó folyadékot (savót) tartalmaznak. Az ilyen hólyagcsák felfakadása után a volt tályogok helyein tiszta piros, csekély sebek észlelhetők (a 3. al. körkép), melyek a felhám hilyjánál fogva igen fájdalmasak. Most itt az ideje, hogy az edigi gyógykezelés olyannal cseréltessek fel, mely a nyálkás szerek alkalmazása által a hámtól megfosztott sebes helyeket egy enyhe réteggel mintegy bevonja, s azokat a levegő, s az eledelnek sértő behatásai ellen védje. Ide való a málvá, vagy korpafőzet, vagy a lisztes italokhoz szokott marhánál a burgonya, répa, s olajpogácsából készített keverék.

Néha pedig a hólyagok nem tiszta savóval, hanem inkább valami rútszínű eres és véres folyadékkal telvék, mely a hólyag fenekén támadott fekélyekből származván, a helyet mindinkább kirágja. Ez okból szükséges, hogy az ilyen rútszínű hólyag mielőbb kifakasztassék, s ennek megtörténte után a sárgás, szalonnás, keményszélű fekély (a 4 al. körkép) egy tompa kés vagy pléhkandál segítségével egészen vérszerűs kivakartassék, mire a szájrüregt valami izgató szerrel kell kimosni, a fekélyes helyet egyuttal jól kidörögölvén. — Ezen gyógykezelés mindennap kétszer ismétendő.

A házilag otthon elkészíthető szerek közül legcélszerűbb: az eczet, pálinka, a konyha-só, paprika, vagy a törött foghagyma leve, — melyeket vagy magukban, vagy vízzel feleresztve alkalmazni, a mint a fekélynek minősége azt megkívánja. — Közönségesen az eczettel egy meszelyt vagy az eczetes pálinkából fél fél meszelyt, konyhasóból, a törött foghagyma levéből 1 evő- s a paprikából egy kávéskanállal veendő.

Ha most már ezen gyógybánsámmal mellett a fekélyek simábbak lesznek, s egy kissé ki is pirosodnak, akkor ezen izgató szerek félretétetnek s ezek helyét enyhébbek használatnak, még pedig egy meszely nyálkás főzetre 3 kanálnyi mézet s félkanálnyi sósavat vevén — ezen keverékkel a szájrüreg napjában 3-szor négyszer kicseztetetik vagy kifecskendeztetik.

Néha pedig az egész szájrüregnek nyák hártája fonnyadt, laza és ólomszínű, a fekélyek rothadók s könnyen vérzők; mely esetekben a fűz- vagy tölgyfakéreg vagy a zsályafőzet timsóval, (egy meszelyre egy fél latot) néhány kanálnyi vörös borral vagy kámforszeszszel a leghatósabb szer.

Ezen szer alkalmazása előtt (2—3-szor napjában) a szájrüregt mindig jól ki kell mosni 1 meszely víz s 1 nehezék chlormészéből álló folyadékkal.

Ezen szer alkalmazása szintén csak addig folytatandó, míg a szájhártya tömöttebb, elevebb kezd

lenni s a laza, rothadó fekélyek sima piros sebekké változnak át. — mire a sósavas és mézes nyálkás szájrüreg vételessé használható.

Hogy ezen betegség egész tartama alatt olyan takamánnyal kell gondoskodni, mely az igen érzékeny szájrüregt nem sérti, (hova a főtt burgonya, répa, korpa tartoznak,) magától értetődik.

A lábfájásnak szintén olyan kórszakai vannak, mint azokat a szájrüregnél volt alkalmunk látni, — mert ezen baj is lobból kezdődik s lefolyása közben különféle kóros változásokat tüntet elő.

A betegség legelső kezdetén e szerint lob-ellenesen kell bánnunk, mire az állatoknak vízbe vagy nedves szalmára való állítása, a körmöknek sós eczetes agyagali borogatása, vagy avvali bekötése a legjobb vagy észszerűbb gyógykezelés, melynek pontos s folytonos alkalmazásától nagyjából függ a kórnak szabályos, szelid lefolyása s kedvező kimenetele, valamint a betegség elejének elhanyagolása a legmakacsabb lefolyást s legkedvezőtlenebb kimenetelt vonja maga után.

Ha a lob igen magas foku, azaz: ha a köröm igen forró, a fájdalom igen nagy, úgy, hogy az állat nem tud lábán állani, akkor a leghatósabb szer, az előbbieket folytatása mellett — a talpnak kinyitásával létrehozott vérboacsátás.

Ha a betegség lefolyásának 6—7-ik napján a fájdalom folyvást igen nagy s a talp mintegy kidomborodott s fogóvali nyomásnak engedő, akkor bizonyosak lehetünk arról, hogy a lob már genyedésbe ment át, s azonnal hozzá kell fogni a talp kinyitásához, mely alkalommal nemcsak a bennlevő geny üritendő ki, hanem egyszersmind a talp is, a meddig az a husos résztől elvált s tökéletesen eltávolítandó.

A talp kinyitásánál ugyanazt fogjuk tapasztalni, mint a szájrüregben a hólyagok felpattanása után; a sebzett hely t. i. vagy eleven, sima, piros; vagy pedig rútszínű, bujjalok, szalonnás fekélyt tüntet előnkbe. Az első esetben elég a sebet zsir és vastag ter-

pentin egyenlő részeiből álló irral bekötni s a talpat kellően a sértések ellen megvédeni, — a második esetben pedig okvetlenül szükséges: erős szereket alkalmazni a fekélynek tiszta sebbé való átváltoztatására. Ide valók a rézgálicz, égetett timsó, aloe s myrha festvény, s a mindezen szerekkel daczoló, makacs, elfajult, vagy az igen buja fekélyeknél az izzó vas is.

Ezen szerek alkalmazásánál is azon szabály kövendő, hogy csak addig szabad velük élni, míg félig nem vált tiszta, piros, sima és tömött hus-szemölcsökkel rakott sebbé, minek megtörténte után azonnal a terpen-tinszir alkalmazandó.

Néha a körmök igen hosszúra nőnek, úgy, hogy a marhát járásában akadályozzák, ez okból szükséges a felesleges szarut lefűrészelni, vagy a körömvágóval lefaragni.

Ritka esetekben az egész baj csak a körömfeletti puha részre (patára) szorítkozik, a mi a lábfájásnak legszelidebb fokát jelenti. Ilyen esetekben a hideg víznek alkalmazása után zsirnak vagy olajnak bekenegetése legjobban mozdítja elő az igen apró holyagcsák formájában emelkedett felbőr elválasztását, az elveszettnek visszapótlását.

Pest, 1869. szept. 18.
A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium állat-egészségügyi osztályától.

Nyiltér.

Minden állampapirokban, de legfőképp azoly nagy népszerűsége szert tett államsorsjegyekben igazolva van a nagy bizalom az Adolf Haas cég iránt, ezen üzlet szilárdsága s másrésztől az ezen ház által elért forgalom rendkívüli nagysága által. — Ennél fogva ez üzlet sorsjegyek vételére különösen ajánlható. Lásd hirdetési rovatunkban bővebben.

H I R D E T É S E K.

A „D U N A”

legfelsőbb helyen engedélyezett biztosító-társulatnak
főügynöksége

1869. évi okt. 1-től fogva Debreczenben Löwenberg Jakabnál van
Széchenyi-utca 1810. sz. a.

S ajánlja magát a n. é. közönségnek a legszolidabb eljárás és legjutányosabb díjak mellett, minden biztosítási ágban. 132. 1—3

Eredeti államjuttalom-sorsjegyek törvényesen vásárolhatók, s a játszás ezekre meg van engedve Szerencse fel, Hamburgban.

Mint a legelőnyösebb és legrövidebb vállalatok egyikét ajánlja az alóljegyzett bankcég a Hamburg városi által garantált nagy

PÉNZ-SORSJÁTÉKOT

egy millió 470 ezer forintban, melynek húzása már t. é. **október 20-án kezdődik.** — A húzások hivatalosan vannak megállapítva. Csak nyertesemények húzódnak.

A leggyorsabb nyeresémény 250,000 márká ezüst, vagyis 170,000 ezüst forint, ezenkívül nyeresémények:

150,000, 100,000, 50,000, 25,000, 2: 20,000, 3: 15,000, 3: 12,000, 3: 10,000, 4: 8,000, 5: 6,000, 11: 5,000, 29: 3,000, 131: 2,000, 6: 1,500, 5: 1,200, 156: 1,000, 206: 500, 6: 300, 272: 200, 11,800: 100 ezüst márká.

Mindössze több mint 25,000 nyeresémény.

A díj beküldése mellett eredeti sorsjegyekkel szolgálók, a fentebb húzásokhoz, a következő eredeti árak szerint: egy egész sorsjegy 4 frt, egy fél 2 frt, egy negyed 1 frt. — Minden résztvevő az eredeti sorsjegyet kapja kezéhez, ennél fogva ezek nem tekintendők igérvényeknek. — A játékv. s sorsjegyekkel s a nyeresémények a kihúzott számokkal pontosan megkülönböztetnek.

Azon kívül áll, melyet e sorsjegyek oly hirtelen elnyertek, számos megrendelést rendelék, s ezek a legkisebb értékben, a legelőnyösebb vidékekre teljesítettek.

Kérjük a megrendeléseket egyenesen a megbízott bankházhoz.

Haas Adolphoz, Hamburgba intézni.

Nálam igen sok nyeresémény tüntetett, ez évben is én fizetem ki az ápril 28- és júl. 14-én tett nyereséményt 117. 8—8

Tudósítás.

Mély tisztelettel alulírottak bátorkodnak a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a sz. kir. Kassa városa főutczájának 25. sz. alatt fekvő, azelőtt Vitéz-féle házban egy

zongora-raktárt

felállítottak, melyben a legmodernebb zongorák minden nemei a legjutányosabb árak mellett elkészítettek és nagy mennyiségű készletben tartatnak; egyuttal pedig mindennemű zongorák a legkedvezőbb feltételek mellett a legjobban kijavittatnak.

A n. é. közönség kegyes pártfogásaért esedeznek, mély tisztelettel

120. 4—4 **Kluzsinszky Testvérek.**

Debreczeni iparéskereskedelmi bank

A következő számu ideiglenes részvény-nyugták, u. m.: 48, 46^a, 46^b, 47^a, 47^b, 47^c, 72^a, 357^a, 263^a, 524^a, 699^a, 524^b, 740^a, 740^b, — az alapszabályok 14-ik §-sa értelmében ezennel érvényteleneknek nyilvánítottatnak.

Debreczen, okt. 7. 1869. 131. 2—3

Az igazgatóság.

Arverési hirdetés.

Felperes Debreczen város polgármestere részére alperes Dobó Bálint és nejeitől 575 aft 80 kr s járulékaik erejéig lefoglalt és 800 aft-ra becsült vámpanteczar külvárosi 5512. sz. házszelék, t. évi **okt. 25-dik.** szükség esetére nov. 25-kén d. u. 5 órakor, a hely színen tartandó bírói árverésen el fog adami.

Árverékek 80 aft éanapénz kötelesek letenni.

A vételár 5 részletben 4 hó alatt lefizetendő.

A főbbi feltételek a telekhivatalnál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, a városi törvényes telekhivatali tanácsának t. évi augusztus 27-én tartott üléséből. 128. 3—5

Kitűnő jó amerikai petroleum

valamint friss lipiai turó, lópor, tűzijáték és valódi jamaikai rum, s minden fűszerzárkák kitűnőségben kaphatók 124. 3—5

Otrokocsi Vég János fűszerkereskedésében.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel jelenti a t. é. közönségnek, hogy t. hó 13-tól kezdve decz. 1-ig a jelenleg honunkban divatozó legújabb **tánczokban**, helyes állás- és lépésben, — szóval minden társalgási körökben szükséges taglétszám alapos oktatást adni szándékozik, miért is a n. é. közönség pártfogásáért esedezik

Blayer Ferencz, táncztanító.

Mielőbbi bejelentéseket elfogad lakásán, németutca Draveitzky-jelenleg Berger-ház 1772. sz. az emeletben. 133. 1—